

Deventer 30 april 2018

Geachte heer Gossink, beste Henk,

In de brief van 23 april jl. vraagt u als formateur aan de raadsfracties om te komen tot een verrijking van de naderhand op 26 april jl. in een raadsbijeenkomst gepresenteerde thema's en ambities. Wij danken u vriendelijk voor de uitnodiging en gaan er graag op in.

Ons verkiezingsprogramma 2018-2022 (zie: deventer.groenlinks.nl) bevat de ambities van GroenLinks voor de komende vier jaar en deze ambities hebben wij als inzet om te verwezenlijken, ongeacht of we aan de coalitie deelnemen of in de oppositie plaatsnemen. Als de huidige formerende coalitie de ambities graag wil verrijken, nodigen wij uit om inspiratie putten uit ons programma.

De in de bijeenkomst genoemde acht thema's kenmerken zich door grote verschillen in abstractieniveau en kwaliteit. Waar bij het ene thema in zijn algemeenheid wordt aangegeven wat de ambitie inhoudt (bijv. "*een bereikbaar Deventer*") wordt bij andere thema's soms een doel genoemd ("*energieneutraal 2030*"), een instrument ("*plan van aanpak in 2019*") of ook zelfs een interessant middel ("*track and trace openbare ruimte*"). Daarmee zijn de ambities inhoudelijk nauwelijks vergelijkbaar en zien wij vooralsnog geen samenhang. GroenLinks heeft het liefst ambities die helder zijn geformuleerd zodat het voor de raad - maar vooral voor de samenleving - duidelijk wordt wat van de coalitie kan worden verwacht en welk tijdspad daarbij hoort. Wij hebben er begrip voor dat dit niet bij alle ambities 100% "smart" kan worden geformuleerd maar vinden dat in ieder geval een uiterste inspanning moet worden verricht om niet te volstaan met open deuren. Vooralsnog missen wij de coherentie, consistentie, integraliteit en urgentie met als belangrijkste omissie een beantwoording van de vraag: *Wat zal Deventer over vier jaar voor gemeente zijn?* De hulpvraag "*waarom doen we wat we doen?*" kan hierbij leidend zijn, dat maakt ook dat je op kunt "afrekenen". In feite verwachten we, net als dat het college dat van partners in de stad verwacht, dat een coalitie ook prestatie-afspraken voor zichzelf formuleert.

Bij de thema's misten wij opvallend genoeg een financieel uitgangspunt of doelstelling. Financiële soliditeit is wat ons betreft geen ambitie, maar wel een basisvoorwaarde voor een coalitieprogramma. De ambities vragen echter wel degelijk om een investeringsprogramma om te voorkomen dat het bij mooie woorden blijft.

Wij zullen ingaan op de op de bijeenkomst genoemde thema's met ambities en geven een reactie, zonder daarbij uitputtend of volledig te zijn.

Economische versterking

GroenLinks is, zoals ook uitgebreid in het verkiezingsprogramma uiteengezet, voorstander van investeringen in duurzame economie en werkgelegenheid. GroenLinks zou de ambitie "*stevig economisch beleid*" graag verder ingekleurd zien en hier ook een concrete doelstelling aan verbinden, bijv. ten aanzien van investeringen in acquisitie voor duurzame bedrijvigheid op A1,

investeringen in de haven zodat dit echt een logistieke en duurzame hotspot van Oost Nederland kan worden en het ondersteunen van kennisintensieve bedrijvigheid zoals o.a. de ICT-campus. Het gaat hierbij in samenwerking (naast "samenwerking met andere overheden") vooral ook om de ideeën van de nieuwe professionals die van Saxion en ROC komen en uiteraard gevoed door DKW en MKB. Wat willen zij, wat hebben ze daarvoor nodig en wat kan Deventer daarin betekenen.

"Bereikbaarheid over water, spoor en weg": bereikbaar zijn als ambitie is weinig zeggend als niet duidelijk wordt aangegeven wat wordt gedaan om de bereikbaarheid te verbeteren.

Wij missen daarnaast een specifieke ambitie ten aanzien van de bereikbaarheid van de binnenstad die overigens nauw samenhangt met een duurzame economische ontwikkeling van die binnenstad. Parkeren in een middeleeuws centrum doet afbreuk aan de allure en aantrekkingskracht van de stad met beschermingswaardig (wereld)erfgoed. Voorkeur voor duidelijke ambities over slimme mobiliteitsoplossingen en hierbij keuzen maken die zowel de economie versterken als Deventer als duurzame innovatiestad op de kaart zetten. Parkeren aan de randen van de stad of op het transferium en met milieuvriendelijk vervoer verder. Een ander voorbeeld is het kunnen afhalen van aangeschafte zaken in de parkeergarage. Op deze manier is de noodzaak om voor de deur te parkeren in het historische centrum van Deventer weggenomen en komen we tegelijkertijd de consument tegemoet. Daarnaast misten wij de bereikbaarheid van Deventer per openbaar vervoer (lobby meer intercity's, spoorverdubbeling Olst-Deventer etc.), wandelend of op de fiets als concreet aandachtspunt in de gepresenteerde tussenstand vanuit de formerende partijen.

Ruimte voor de samenleving

De ambities zijn zodanig globaal geformuleerd dat je het hier alleen maar mee eens kunt zijn. De vertaalslag naar het "hoe" is belangrijk. Hoe wordt bijvoorbeeld voorkomen dat initiatieven vastlopen in de ambtelijke gehaktmolen? In het bestuursakkoord 2014-2018 "voor elkaar" is reeds aangegeven dat eigen initiatief wordt gestimuleerd en initiatiefnemers de ruimte krijgen maar de praktijk na 2014 is vaak anders en vraagt kennelijk om extra en concrete maatregelen die per domein kunnen verschillen. De ambities kunnen op dat punt duidelijker en veelzeggender.

De gemeente is er voor haar inwoners en niet andersom. Op een open en menselijke manier met inwoners in contact treden is daarbij wel het minste. Een klacht indienen is het recht van iedere inwoner, maar beter is het om aan de voorkant met elkaar in gesprek te gaan. De telefoon pakken of langsgaan is daarbij altijd beter dan een formele brief. De werkwijze 'Prettig contact met de overheid' dat al in veel gemeenten tot succes heeft geleid kan daarbij als voorbeeld en uitgangspunt dienen. Een ander voorbeeld is dat als bewoners alternatieve plannen maken voor een ruimtelijke ingreep, wordt geborgd dat een onafhankelijke instantie de haalbaarheid van dat initiatief toetst.

Bij "ruimte voor de samenleving" zouden wij verder een extra accent willen leggen op "*ruimte voor jeugd, jongeren en studenten*" met concrete ambities voor deze belangrijke doelgroepen. Jongeren hebben immers de toekomst, ook in Deventer. In dit kader hoort ons inziens ook een concrete coalitie-ambitie over investering in de "Club van de Toekomst", de verbouwing van het Burgerweeshuis in 2020.

Voorzieningenniveau

De hierbij genoemde steekwoorden zijn volgens ons niet controversieel. Volgens ons missen er echter voorzieningen voor Deventenaren waarover ook een ambitie moet worden uitgesproken, bijvoorbeeld voorzieningen voor jongeren maar ook ouderen, minder-validen, fietsers, voetgangers, sporters etc.

Duurzaamheid

Een plan van aanpak voor de energietransitie in 2019 is op zich een ambitieus instrument om na te streven. Wat hierbij mist is de uitvoering in de jaren daarna en de daarbij behorende middelen die de coalitie ervoor gaat vrijmaken. Niet alleen woorden maar vooral daden.

In ons verkiezingsprogramma hebben wij diverse voorstellen gedaan om bedrijven te helpen bij de verduurzaming, bijvoorbeeld door het in gezamenlijkheid met het bedrijfsleven maken van "energie-prestatiedeals" en geven wij diverse manieren aan hoe inwoners op dit gebied kunnen worden geholpen en verleid om een hun bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen.

Het is goed om te lezen dat de doelstelling Deventer energieneutraal in 2030 nog steeds overeind staat en zelfs wordt verrijkt (!). Om de oorspronkelijke doelstelling niet wederom een lege huls te laten zijn zou ook hier een concreet plan van aanpak in 2019 voor kunnen worden opgesteld waarbij een afgeleide reductiedoelstelling CO₂-reductie reikt tot het jaar 2022 waaraan concrete uitwerking wordt verbonden (energieprestatie gebouwen vergroten, wind, zon etc.). Daarvoor behoren de bijbehorende middelen te worden vrijgemaakt. Deventer heeft bij de verkiezingsuitslag in maart 2018 duidelijk aangegeven duurzaamheid zeer belangrijk te vinden; hier kan een toekomstig college eenvoudigweg niet omheen. Belangrijk is dat duurzaamheid een volwaardige portefeuille in het college is die doorwerkt in alle andere programma's.

Binnenstad

Investeren in stadsmarketing alleen is niet voldoende om meer bezoekers te verkrijgen. Om de aantrekkelijkheid van de binnenstad te vergroten dient er ook geïnvesteerd te worden in de openbare ruimte, cultuur, erfgoed en mobiliteitsoplossingen. De coalitie kan het vliegwiel zijn in het op korte termijn maken en operationaliseren van een nieuwe binnenstadsvisie met een integrale visie op alle thema's die voor de binnenstad van belang zijn.

Opmerkelijk is dat binnenstad als thema apart is benoemd. Volgens GroenLinks zou '*buitengebied en dorpen*' zeker een plaats moeten krijgen als thema met bijbehorende ambitieuze doelstellingen. Het prachtige buitengebied is belangrijk voor de inwoners van de dorpen, recreatie, voedselproductie, ondernemers en de natuur.

Cultuur

Uiteraard moet Deventer zorgen voor een cultureel aantrekkelijk vestigingsklimaat. Er moet nu echt vaart worden gemaakt met de cultuurvisie. Deze is idealiter binnen nu en een half jaar in samenspraak met sector en samenleving geformuleerd met voldoende aandacht voor de wensen van individuele makers en kleinere instellingen. Op basis van de cultuurinhoud formuleren we wat van een gesubsidieerde basisvoorziening (als schouwburg of poppodium) verwachten en waarvoor

ze hoeveel budget krijgen. Prestatieafspraken zijn reëel en passend bij de unieke dynamiek van de sector. Daar waar kunst ontstaat en er volop vernieuwd en geëxperimenteerd wordt, willen mensen graag zijn. Ruimte voor makers om zich zichtbaar te ontwikkelen met ondersteuning van de gemeente, versterkt daarmee de economie en de aantrekkelijkheid van Deventer. Tegelijkertijd is dit nooit een doel op zich, maar op z'n hoogst bijvangst. In the end gaan kunst en cultuur over verwarren, verrassen, ontroeren en laten lachen.

Zorg en ondersteuning

Een laagdrempelige toegang tot zorg en aandacht voor preventie en innovatie zijn als basis uitstekende uitgangspunten, maar geven geen ambitie weer. GroenLinks mist (om op hetzelfde abstractieniveau te blijven) onder meer de aandacht voor kwetsbare groepen en de eerlijke verdeling van de lasten. De ambitie zorg "betaalbaar houden" is uitsluitend financieel, ingestoken terwijl het er bij GroenLinks in de eerste plaats om gaat dat mensen de zorg krijgen die nodig is.

Openbare ruimte

Door het hoge abstractieniveau van de meeste ambities ("*schoon, veilig, hoogwaardig, makkelijk, stevige*" etc.) is het onmogelijk om het er mee oneens te zijn. Ook hier horen afgeleide en kwantitatieve ambities om inzichtelijk te maken wat de toekomstige coalitie beoogt, al is het alleen al omdat de openbare ruimte en openbaar groen een belangrijke economische en ecologische waarde vertegenwoordigen.

Bij de ambities wordt helaas niet gesproken over het belang van de ecologische waarde van het openbaar groen terwijl dit juist uit het oogpunt van biodiversiteit en aantrekkelijke woonomgeving van groot belang is. Sowieso zijn de ambities van de formerende partijen opvallend vaak uitsluitend op de mens (schoon, veilig etc.) gericht en niet op natuur en dierenwelzijn.

Tot slot

De komende jaren zal de Omgevingswet in werking treden en deze wet biedt nieuwe kansen voor gezondheid (mens en dier) en het milieu. De toekomstige coalitie zou die nieuwe kansen met beide handen kunnen/moeten aangrijpen om Deventer duurzamer, ondernemender en socialer te kunnen maken. Een ambitieus milieubeleid kan anno 2018 echt niet ontbreken.

Hoewel niet ondergebracht bij een van de thema's missen we helaas ook ambities ten aanzien van een aantal belangrijke sociale thema's zoals schuldhulpverleningsproblematiek, minimabeleid, betaalbare woningen (kwantiteit en kwaliteit woningvoorraad), sport en gezondheid, sociale cohesie en diversiteits- en emancipatiebeleid. Tevens zouden ambities en doelstellingen ten aanzien van de gewenste (open) bestuurscultuur, gemeentelijke organisatie en de binding met de samenleving in een akkoord een plaats kunnen krijgen.

Belangrijkste vraag voor ons is uiteindelijk: wat wil het college in wording nu met onze gemeente? De presentatie op 26 april jl. oogt als een set globale afspraken om de samenwerking te vergemakkelijken maar laten vooralsnog geen ambitieuze en verbindende visie op de stad en de dorpen zien.

Aan de formerende fracties vragen wij: leg de lat extra hoog want Deventer verdient het.

Wij wensen de formateur samen met de formerende fracties de komende tijd veel succes toe om dit te bereiken.

Namens de fractie,

Tjeerd van der Meulen
GroenLinks Deventer